

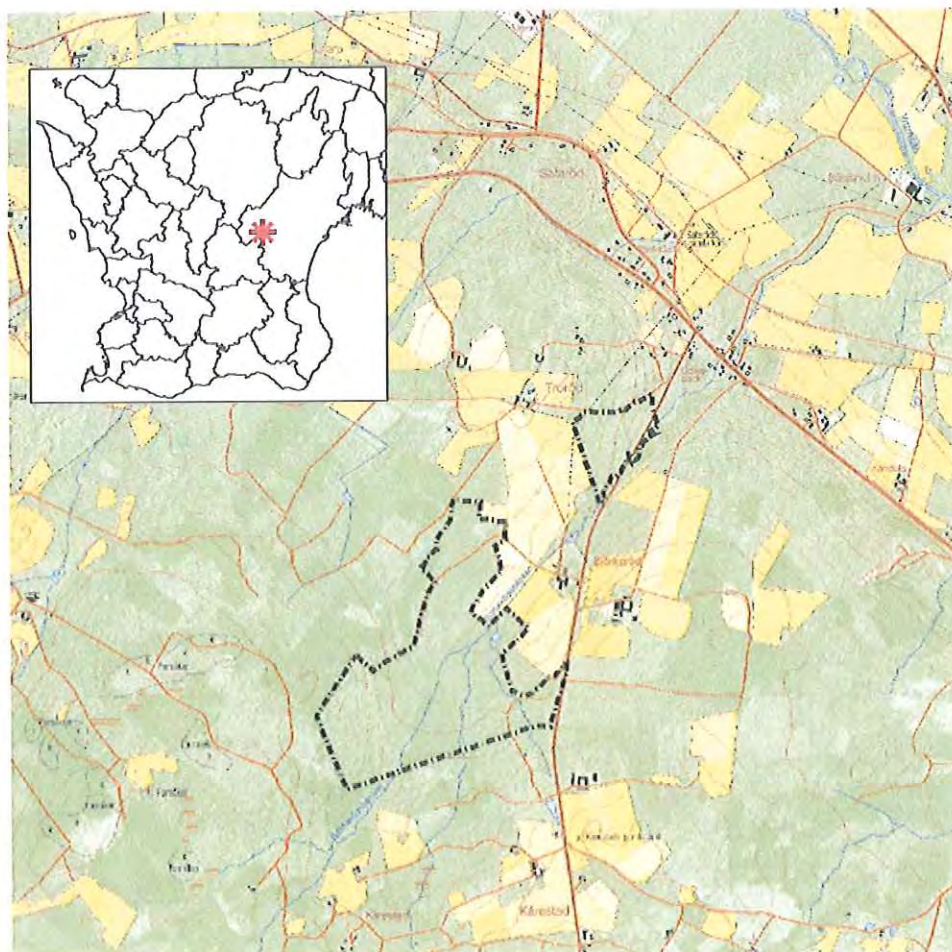
Bildande av naturreservatet Björkerödsbäcken i Kristianstads kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Naturreservatet Björkerödsbäcken

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Björkerödsbäcken
Kommun	Kristianstads kommun
Natura 2000 ID	SE0420310
DOS-ID	1024852
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastighet	Del av Björkeröd 2:1 (reservatets södra del) och del av Troröd 4:1 (reservatets norra del)
Läge	200 m söder om Sätaröd
Kartblad	Topografiska kartan: 03DSO Ekonomiska kartan: 03D0g och 03D0f
Koordinat centralpunkt	x: 1380143 y: 6201652 och x: 1380832 y: 6202572 (SWEREF99)
Naturgeografisk region	8, Nordöstkånes barrskogslandskap
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län
Areal	61,2 ha

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att

- långsiktigt bevara och utveckla biotoper för att bevara den biologiska mångfalden, framförallt nationellt rödlistade arter,
- långsiktigt bevara och utveckla en flerskiktad löv och ädellövskog i varierande ålderssammansättning och att säkerställa kontinuiteten av gamla träd och död ved i reservatet,
- skydda Natura 2000 livsmiljötyper och arter, som av regeringen har rapporterats förekomma i enlighet med Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art och habitatdirektivet),
- långsiktigt skydda Björkerödsbäcken som är utpekad som ett nationellt särskilt värdefullt vatten av naturvårdsverket i enlighet med intentionerna inom miljö kvalitetsmålet "Levande sjöar och vattendrag",
- bevara områdets hydrologi samt bäckens naturliga flöde och strömförhållande för att gynna en artrik och naturligt anpassad flora och fauna,
- tillgodose allmänhetens behov av rekreation genom att bevara och tillgängliggöra ett värdefullt naturområde.

Syftet ska uppnås genom att:

- skogen till största delen lämnas till naturlig intern dynamik,
 - all ved från lövträd lämnas kvar i området,
 - säkerställa kontinuiteten av död ved genom att fälla/skada träd,
 - beskuggningen av bäcken bibehålls,
 - för området främmande arter ska bekämpas,
 - nya kunskaper om hotade arter och naturtyper beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet,
 - körskador på bäcken inte uppstår.
-

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Björkerödsbäcken rinner från Linderödsåsens nordsluttning ner till Vramsån som är en del av vattensystemet i Helge å. Björkerödsbäcken har sin upprinnelse inom Hörby kommun vid Högestad men rinner till större delen genom Kristianstads kommun. Björkerödsbäcken är lugnflytande till svagt strömmande. Bäckens torkar dock oftast ut på sommaren, de vattenlevande organismerna överlever då i bäckens vattenfyllda djuphål. Omgivningen domineras av lövskog med ett visst inslag av jordbruksmark. Bergarten i området består av ortognejs och gnejs och jordarten består av morän.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Delar av området har kulturhistoriska värden med stengården och stenrester efter hus. Ett flertal odlingsrösen finns också inom naturreservatet. Längs hela Linderödsåsen har åtskilliga fynd gjorts av fornåkrar och odlingsrösen från stenåldern och framåt. Längs åsen finns också fynd av gravplatser. Närvaron av människor har varit stor under flera tusen år. Björkerödsgården som är belägen mellan det norra och södra reservatsområdet har anor från medeltiden. På enskifteskartan över Västra Vrams socken Björkeröd 1 från 1806 framgår att större delen av det aktuella reservatsområdet utgörs av inägo och utmark. Området kring Björkerödsbäcken, söder om Björkeröds gård beskrivs som ”maden med stor staggvall”. Söder om detta området, på båda sidor om bäcken går det att utläsa att det är öppen mark med god gräsvall. Dessa båda områden är belägna inom Björkeröds inägor. På inägorna finns också flera åkrar med ängsmark däremellan och det finns också ett potatisland som benämns ”pärelandet” i texten till kartan.

Utägorna verkar bestå av mycket stenig mark enligt kartan men det finns beskrivet några områden med bättre förutsättningar för odling. Bland annat finns det ett område som benämns kalvhagen där marken är lerig men gräsbevuxen medan andra områden beskrivs som hårdvall.

Biologiska bevarandevärden

Reservatet är uppdelat på två olika områden med ett avstånd på 400 meter mellan dessa (figur 1). Den norra delen (Björkerödsbäcken norra) har en yta på ca 7,6 ha och den södra delen (Björkerödsbäcken södra) har en yta på ca 53,6 ha, totalt 61,2 ha. Delar av områdena ingår i Natura 2000 området Vramsån (SE0420310) (bilaga 1). Björkerödsbäcken norra utgörs till största delen av näringsrik medelålders bokskog men anses ha en mycket god utvecklingspotential för att nå

en gynnsam bevarandestatus inom kort tid. Boken dominerar men det förekommer även ask som är rödlistad VU¹, avenbok, hassel, lönn och ek. Liksom i många andra områden har asken drabbats av askskottssjuka. Området är klassat som nyckelbiotop av skogstyrelsen. Signalarterna (indikationer på skyddsvärd skog, skogsstyrelsen) myskmadra (*Galium odoratum*), ramslök (*Allium ursinum*) finns i riklig mängd. Enstaka exemplar av signalarter är bl.a. springkorn (*Impatiens noli-tangere*), tvåblad (*Listera ovata*), storrams (*Polygonatum multiflorum*) och lundelm (*Elymus caninus*). Rödlistade arter som månviol (*Lunaria rediviva*) NT¹ finns i området. Tidigare har också fynd av av fjärilen åkervindfly (*Emmelia trabealis*) VU och skalbaggar ekbrunbagge (*Hypulus quercinus*) NT och kolsvart brunbagge (*Melandrya barbata*) EN¹ gjorts. Björkerödsbäcken har sitt lopp i östra kanten på området. Större delen av Björkerödsbäcken norra är Natura 2000 habitat.

Björkerödsbäcken södra består i huvudsak av tre skogstyper, granskog, bokskog och blandlövskog (bilaga 2) Den sydligaste delen av Björkerödsbäcken södra består av näringsfattig bokskog. Bokskogen är ca 90 år och är ännu inte flerskiktad och mängden död ved är liten till måttlig. Vid gränsen mot granskogen växer det täta partier med självföryngrad bok. Övriga arter är bl.a. harsyra, sidenmossa, lundslok och signalarterna skriftlav (*Graphis scripta*), strutbräken (*Matteuccia struthiopteris*), glansfläck (*Arthonia spadicea*), och skärmstarr (*Carex remota*). Fynd har också gjorts av hållrot (*Aristolochia clematitis* L) NT. Området är klassat som nyckelbiotop av skogstyrelsen.

Det finns tre olika områden med granskog i Björkerödsbäcken södra där åldern varierar. I området med ca 30-årig gran är det bitvis mycket svårframkomligt eftersom det inte gallrats. I det här beståndet växer det någon björk och en del hassel. Längs Björkerödsbäcken som rinner igenom området växer det förutom björk och hassel även al. I östra delen av området finns det ett fuktigare parti, där det saknas gran och istället växer här al och björk. Det finns även en plantering med yngre gran planterad i två omgångar som är mellan 10-20 år. Det tredje området är ett mindre parti med äldre gran. Området har gallrats vilket gör att

¹ Hotkategorier enligt fastställd svensk rödlista av ArtDatabanken från 2010. Hotkategorierna är: NT=missgynnad, VU=sårbar, EN=starkt hotad, CR=akut hotad, RE=försvunnen och DD=kunskapsbrist, LC= Rödlistade 2005, numera livskraftiga populationer; S= Signalart, indikation på skyddsvärd skog (skogsstyrelsen); ÅGP= ingår i en åtgärdsprogram för hotade arter

ljusgenomsläppet ökat och möjliggjort att självföryngrad bok börjat växa här. I Björkerödsbäcken södra är ett område kring bäcken och ett större område öster om bäcken Natura 2000-habitat.

Björkerödsbäckens huvudfåra är till största delen naturlig och har behållit det mesta av sitt ringlande lopp inom naturreservatets område. I områdets södra del flyter bäcken med sitt naturliga lopp och ingen rensning har utförts i vattendraget. Bäcken rinner från söder till norr. I norra delområdet klassas sträckningen som försiktigt rensad men loppet är ändå ringlande. Bäcken är strömmande inom hela reservatsområdet och klassas som lugnflytande. Bredden på vattendraget varierar mellan 0,5 – 1,5 meter och medeldjupet varierar mellan 0,1 – 0,3 meter förutom enstaka hålor med större vattendjup. Bottensubstratet utgörs till största delen av sten och sand men även block förekommer. Under tidig vår bildas svämonråden på flera platser kring bäcken och dess biflöden. Förekomsten av död ved i vattnet varierar från liten till obefintlig. Skuggningen av vattenytan räknas som god inom reservatets område vilket innebär att mer än 50 % av ytan är skuggad.

I en del av det södra området växer granskogen ända fram till bäcken. Detta parti är ca 300 meter långt och finns på båda sidor om vattendraget. Inom reservatet finns det ytterligare två tillrinnande större biflöden till Björkerödsbäcken samt några mindre. Sommartid och en bit in på hösten är huvudfåran och dess biflöden uttorkade och organismerna överlever i några djupare hålor.

Friluftsliv och tillgänglighet

Trots att området ligger nära samhället Sätaröd är sannolikt besöken till området begränsade. Det finns inga stigar inom reservatet. Man når reservatet lättast med bil eller buss. I Sätaröd där E22 passerar förbi finns det en hållplats för länstrafiken och från denna är det endast 200 meter till den norra delen av naturreservatet.

Skäl för beslutet

Naturreseptatet berörs av flera riksintressen, bland annat:

- Riksintresse för naturvård, N61 (3 kap. 6§ Miljöbalken)
- Natura 2000, SCI SE0420310

Planer och program:

- Biotoper som har pekats ut som nyckelbiotoper av Skogsstyrelsen
- Biotoper som har pekats ut som "naturvärde" av Skogsstyrelsen
- Natur och kulturmiljöprogram för Kristianstads län
- Nationellt särskilt värdefullt vatten
- Värdeetrakt i regional strategi för formellt skydd av skog i Skåne län

Områdets natur och kulturvärden bör ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreseptat. Trakten har en lång, obruten historia avseende ägoförhållanden och hävd i form av bete som bidrar till de höga mark- och kulturhistoriska värdena.

Området är av stor natur- och kulturhistorisk betydelse främst genom att det innehåller en unik flora och fauna och goda livsmiljöer för utrotningshotade växter och djur. Området ska skyddas från exploatering som kan inverka negativt på natur och kulturvärden. Ett långsiktigt bevarande av varierande naturtyper kan bidra till att nå såväl regionala som nationella miljömål.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreseptat.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har beaktat inkomna yttranden och synpunkter och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreseptat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplaner

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. dra fram mark- eller luftledning,
3. utföra rensningar i vattendraget,
4. vidta åtgärder som grumlar eller förorenar vattendraget,
5. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär som att spränga, borra, gräva, schakta, muddra, tippa, utfylla eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
6. avverka buskar och träd eller bortföra ved,
7. anordna upplag,
8. plantera eller så träd, buskar eller andra växter,
9. anordna camping eller uppställningsplats för husvagn, campingbil eller pliknande,
10. sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift, snitsel eller därmed jämförlig anordning med undantag för gränsmarkeringar, reservatsskyltar,
11. inplantera för området främmande växt- eller djurarter,
12. anlägga vilthägn,

13. utfodra vilt.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

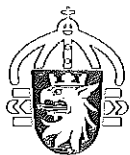
För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, skyltning till och upplysning om reservatet,
2. skötsel av mark innefattande naturvårdsåtgärder (avveckling av barrträd, skapa död ved, skada träd, vid behov plantering av ädellövträd, vid behov inhängning av ädellövföryngring/plantering),
3. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
4. uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning samt Natura 2000 värdena.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. spränga, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
3. uppföra någon form av anläggning eller ställa upp för naturreservatet främmande föremål,
4. använda engångsgrill,
5. elda,

6. bortföra ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

7. samla in mossor, lavar, eller vedlevande svampar,
8. fånga och bortföra insekter eller andra djur med dödande fällor, eller på annat sätt skada djurlivet eller deras livsmiljöer.

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för:

- åtgärder i samband med förvaltarens skötsel av området,
- förvaltarens anordnande av information,
- underhåll av vägar,
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- och teledistributör, samt framtida nergrävning av kraftledning i befintlig ledningsgata.

Från föreskrifterna gäller följande undantag:

- A1 gäller inte för mobila jakttorn,
- A6 gäller inte vid uttag av barrved,
- A7 gäller inte för tillfälligt upplag i samband med skötseln av reservatet.
- C2 gäller inte uppsättande av varningsskylt i samband med jakt.
- C8 gäller inte för innehavare av jakträtten i samband med jakt,

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen,
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av strandskydd (16 §),
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Ärendets handläggning

Diskussioner att bilda naturreservatet Björkerödsbäcken har förts under en längre tid. Under 2009 togs kontakter med markägarna som ställde sig positiva till förslaget och under samma år köpte Naturvårdsverket delar av fastigheten Björkeröd 2:1. Under 2011 förvärvade Naturvårdsverket del av fastigheten Troröd 4:1 genom byte. Under ärendets gång har internt samråd skett med följande enheter/avdelningar på Länsstyrelsen: Naturvårdsenheten och Miljö-och vattenstrategiska enheten och Enheten för samhällsplanering.

Kända sakägare och berörda myndigheter har förelagts att inkomma med synpunkter på förslaget till föreskrifter och skötselplan under perioden 16 mars till 29 april 2011. Samtliga som yttrat sig har tillstyrkt förslaget om ett naturreservat. En mer detaljerad redovisning av synpunkter och Länsstyrelsens bemötande redovisas i bilaga 3.

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4 § Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara mycket begränsad. Ordningsföreskrifterna innebär inte att möjligheterna att utnyttja området, i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten allvarligt försvåras.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan skall fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

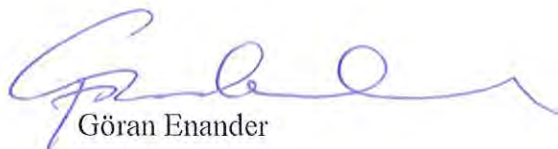
Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet. Förvaltningen ska ske med insyn, delaktighet och i nära samråd med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Naturreservatets gränser ska märkas ut enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 7.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektören Göran Enander. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Elisabeth Hellmo, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhren, planhandläggare Tobias Röös, länsassessor Ursula Gårdendahl och naturvårdshandläggare Bertil Nilsson, föredragande.

Göran Enander

Bertil Nilsson

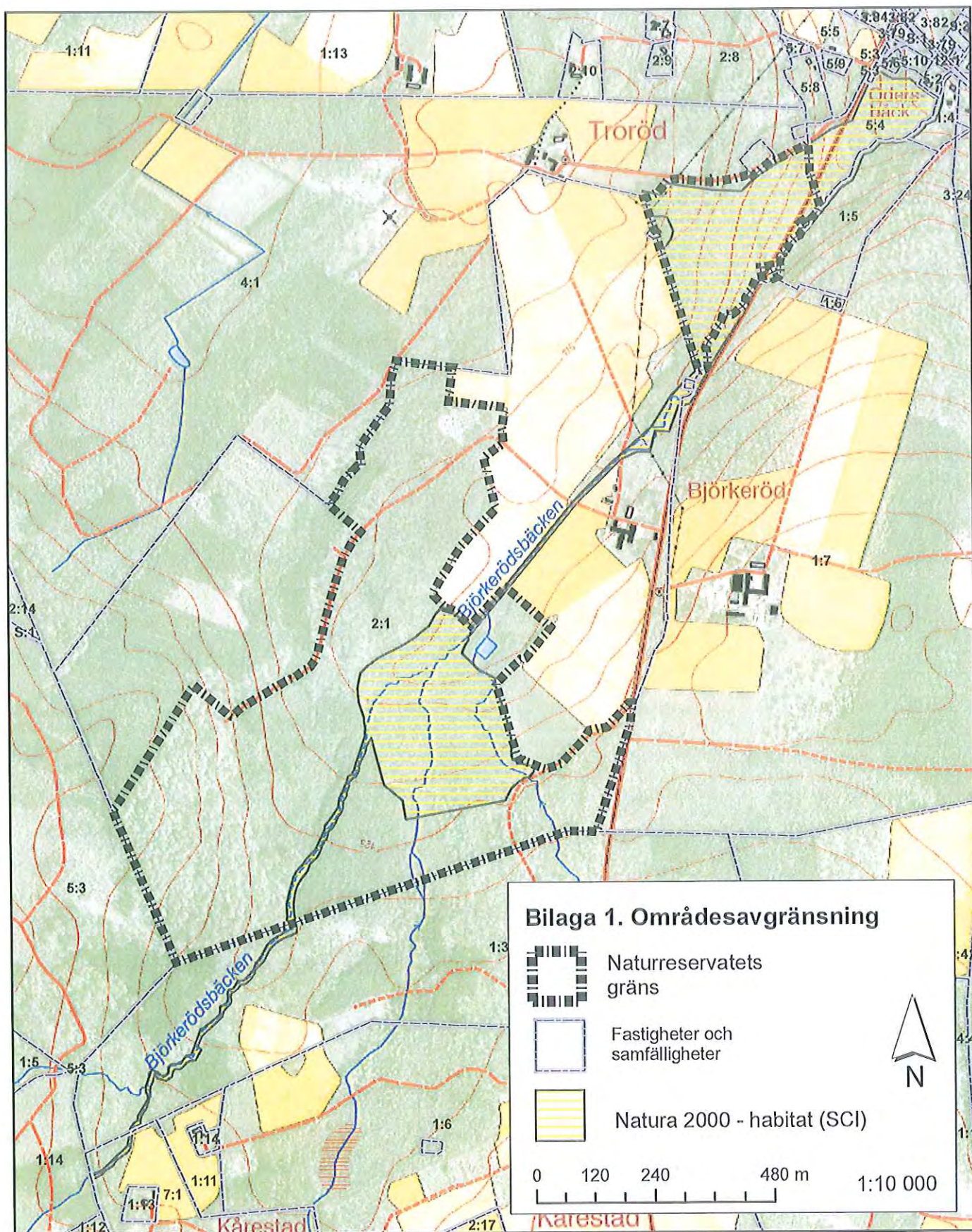

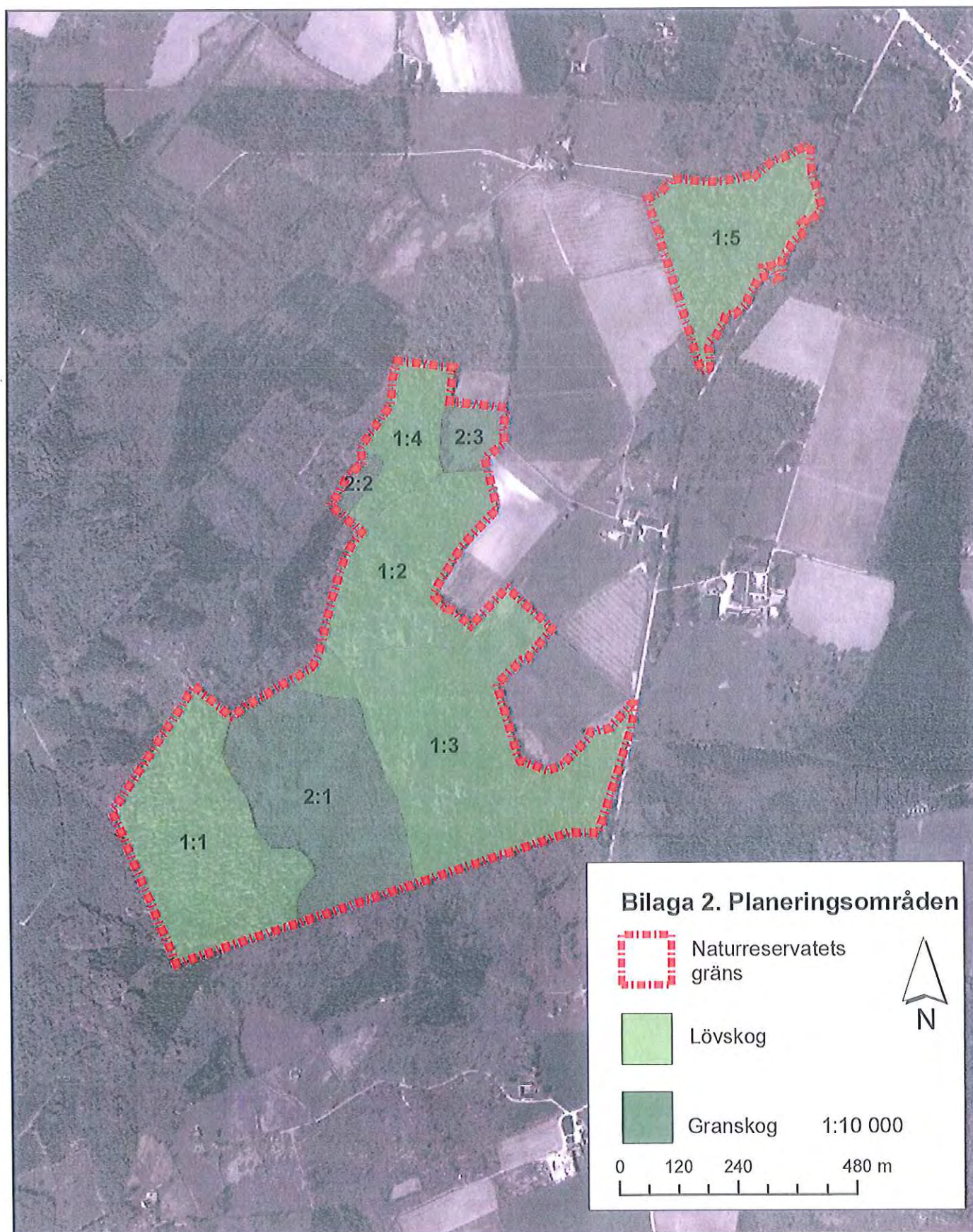
Bilagor

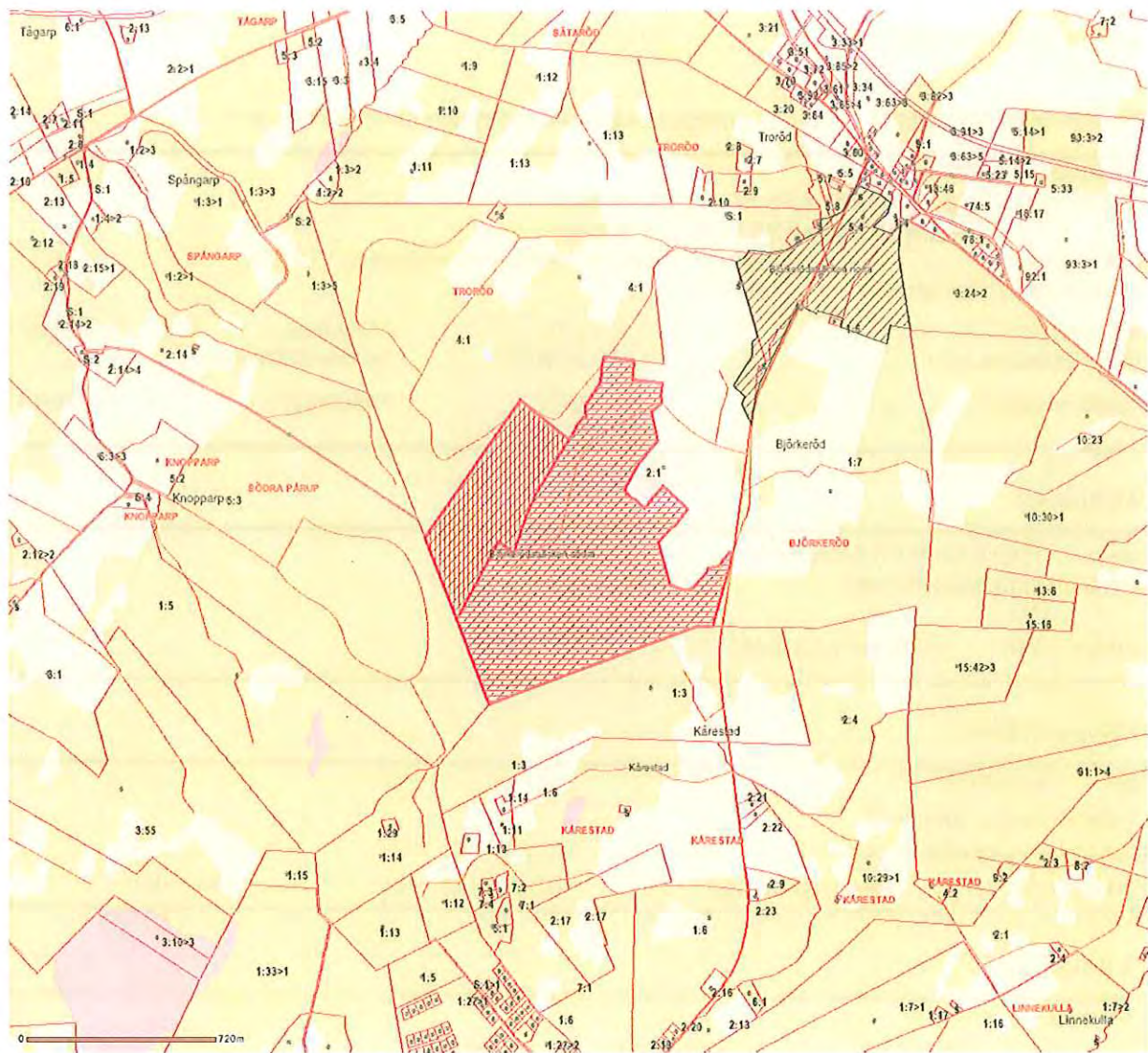
1. Karta med det föreslagna naturreservatets avgränsning
2. Karta över planeringsområde
3. Remissammanställning med Länsstyrelsens bemötande
4. Avtal
5. Förteckning över fastigheter
6. Nyttjanderättsrapport
7. Hur man överklagar
8. Sändlista

Tillhör Länsstyrelsens beslut om bildandet av naturreservatet Björkerödsbäcken i Kristianstad kommun

511-1394-11
 1290-227

 Berörd
  Bytes